

Verslag vergadering raadsronde digitaal via MS Teams d.d. 02 maart 2021

Verslag: Het Notuleercentrum

Zero Emissiezone Stadslogistiek

Aanwezig:

Voorzitter: mevrouw Meese-van der Venne
College: de heer Krabbendam
Griffie: mevrouw Heijboer
Ambtelijke ondersteuning: de heer Rompelberg

Fractievoordrers: Janssen (CDA), Willems (SPM), Van der Gugten (GroenLinks), Barendse (D66), Van Ham (PvdA), Verkoijen (VVD), Schut (SP), Martin (SAB), Garnier (Partij Veilig Maastricht), Geurts (PVV), Bronckers (50PLUS), Gunther (Groep Gunther), Krommenhoek (Groep Alexander Lurvink).

De **voorzitter** opent de vergadering en heet allen welkom. Op de agenda staat het plan Zero Emissie Stadslogistiek. Het publiek kan de vergadering volgen via de livestream.

Er vinden parallelle raadsrondes plaats over het Investeringsbudget herijking inkoop Wmo, begeleiding en beschermd wonen en Transformatie jeugdhulp 2023.

Naast de gebruikelijke spelregels rond corona is er een aantal nieuwe regels. Zo krijgt iedere fractie maximaal vier minuten spreektijd per raadsronde en maximaal drie interrupties per deelonderwerp.

Het is het voornemen de raadsronde voor 21.00 uur af te sluiten in verband met de aansluitende raadsvergadering. De raad wordt gevraagd akkoord te gaan met de landelijke agenda Stadslogistiek, het vaststellen en invoeren van ZES, het implementatieplan en middelen beschikbaar te stellen voor het implementatieplan. Dit moet leiden tot een zero emissielogistiek op 1 januari 2025. Het onderwerp wordt behandeld in twee termijnen.

Eerste termijn

CDA (Janssen) benadrukt dat de partij geen voorstander is van ZES. Ook vraagt het CDA om uitleg over de wegbezuiniging van handhaving in het plan en hoe het college denkt over ondersteuning en communicatie inzake het plan. Het CDA wil betrokken zijn bij de implementatie van de stadslogistiek. ZES zal iedereen geld kosten en daarom zal draagvlak gecreëerd moeten worden. Als laatste vraagt het CDA aandacht voor marktkooplui en mensen in de ambulante handel. Voor de meeste mensen in deze groep is het aanschaffen van een voertuig met zero emissie niet haalbaar. Er moet dus goed gekeken worden naar ontheffingen of andere financiële handreikingen.

SPM (Willems) wil snel van start met het plan. Daar waar problemen zijn moet gezamenlijk gezocht worden naar oplossingen.

GroenLinks (Van der Gugten) juicht het goed uitvoerbare plan toe en wil snel beginnen met de implementatie.

D66 (Barendse) sluit zich voor een groot deel aan bij GroenLinks en vindt het een prima plan.

PvdA (Van Ham) is groot voorstander van het plan, maar heeft ook een aantal vragen. De eerste vraag is waarom de Singel uitgesloten wordt. Het is juist belangrijk daar ook het grote verkeer weg te houden. Bovendien is een waterbedeфекt te verwachten. In paragraaf 5 van het stuk staat bovendien dat juist op de Singel een verbetering in de luchtkwaliteit verwacht wordt. Dit lijkt tegenstrijdig en de PvdA vraagt dan ook uitleg. De derde vraag is waarom er alleen in de binnenstad gewerkt gaat worden met een zero emissiezone en niet ook rond de andere grotere winkelcentra in de buitenwijken. De PvdA heeft ook zorgen over de kleine ondernemers en geeft aan dat er tegemoetkoming nodig is om het wagenpark te kunnen laten voldoen aan de eisen. De PvdA vraagt om meer aandacht in de aanbesteding voor beschikbaarheid en betaalbaarheid van grotere zero-emissievoertuigen. Ook wil de PvdA reactie op het meenemen van aandacht voor vervoer over het water.

VVD (Verkoijen) sluit zich aan bij het CDA dat het geen opmaat is naar een volledige milieusanering. De VVD wil uitleg van de wethouder over hoe er nu al een claim opgenomen kan worden in het plan voor de kaderbrief van 2024 voor de exploitatie van het camerasysteem.

SP (Schut) vindt het een mooi plan en een goede stap voor de stad. Er is veel steun voor het plan en het kan per 1 januari 2025 uitgevoerd worden. Echter, het plan is ook kwetsbaar door onder andere de beschikbaarheid en betaalbaarheid van elektrische voertuigen. Als dit aantal niet meegroeit, is er kans dat het plan niet kan slagen. De vraag is wat het college kan betekenen. SP vraagt aan de wethouder nadere uitleg over de kosten van het plan, en ook over het plaatsen van overslagplaatsen, de zogenaamde hubs. Ook wil SP betrokken worden bij het ontheffingenbeleid en de partij is benieuwd wat er voor de markt en de ambulante handel wordt geregeld. Ten slotte vraagt SP aan de wethouder welke ambities bestaan na de uitvoer van het plan.

Partij Veilig Maastricht (Garnier) vindt 1 januari 2025 te snel. De partij is niet tegen een zero emissiezone, maar er is nog niks geregeld voor de aanschaf van emissievrije voertuigen. Deze voertuigen zijn nog nauwelijks op de markt beschikbaar, en ondernemers zijn nu geraakt door de coronacrisis. Daarom kan de Partij Veilig Maastricht niet instemmen met het plan in deze vorm. Het is niet realistisch en te vroeg.

PVV (Geurts) is het eens met Partij Veilig Maastricht. Het plan zal een economische krimp teweegbrengen en de partij vindt dat een dergelijk plan niet opgelegd moet worden. Ondernemers moeten zelf gemotiveerd zijn om elektrisch te gaan rijden. Het is nu niet het moment voor een dergelijk plan.

SAB (Martin) vindt het noodzakelijk met het plan te starten, ook al is het een zeer ambitieus plan waarbij de nodige hordes genomen zullen moeten worden.

50PLUS (Bronckers) ziet ZES graag komen, maar heeft drie vragen. Wat betreft de inzet van een camerasysteem voor een milieuzone spraken de deelnemers elkaar tegen tijdens de stadsronde. De ene spreker zei dat het niet ondenkbaar is om de camera's in te zetten bij de milieuzone, de andere spreker ontkrachtte dit vervolgens. 50PLUS vraagt de wethouder dan ook naar het standpunt van het college in deze. Ook vraagt de partij of er extra middelen vrijgemaakt moeten worden voor de implementatie van de milieuzone. De laatste vraag gaat over het ontduiken van emissieverplichtingen. Het zou kunnen dat bestelbusjes vervangen worden door stationwagens, waardoor zij alsnog de emissiezone in mogen. Op deze manier wordt het gewenste effect niet behaald. De partij vraagt de wethouder hoe dit ondervangen kan worden.

Groep Gunther (Gunther) wil graag zero emissie in de stad. De eerste vraag gaat over de handhaving. Als er gewerkt gaat worden met camera's, kan dit gezien worden als een algemene milieuzone. De belangrijkste vraag is hoe er omgegaan gaat worden met de marktkooplui en kleine ondernemers, die grote verliezen leiden door de pandemie. De antwoorden van de wethouder neemt de heer Gunther mee naar de fractie, omdat het nog niet duidelijk is of de Groep Gunther voor het plan zal stemmen.

Groep Alexander Lurvink (Krommenhoek) staat positief tegenover het plan. De partij vindt dat de hubs innovatiever toegepast kunnen worden door toeleveranciers niet alleen voor de binnenstad, maar ook voor buiten de stad in te zetten. Hierdoor kunnen pakketleveranciers er gebruik van maken en kunnen mensen hun pakketje er wegbrengen en ophalen. Daarnaast is er veel aandacht voor de kosten voor de ondernemers. De heer Krommenhoek vraagt of er nagedacht is over het doen van een aanbesteding voor één bedrijf die *the last mile* leveringen voor zijn rekening neemt, waar vervolgens de andere ondernemers gebruik van kunnen maken. Maastricht heeft een milieuprobleem dat opgelost moet worden. Het is van belang om dit in brede context aan te pakken en ook iets met milieuzones en bijvoorbeeld de aanpak van houtkachels te doen.

Wethouder Krabbendam begint met de vraag van het CDA over de handhaving. Het verschil tussen een milieuzone en het plan wat voorligt is dat het gaat om een beperktere groep van kentekens, die aanvullend ook gehandhaafd moet worden. Het gaat dan ook om buitenlandse vrachtwagens. Hier wordt rekening mee gehouden. Wat betreft de ondersteuning en communicatie van de ondernemers, ligt er een rol voor Zuid-Limburg Bereikbaar en het Rijk. Het Rijk heeft dit landelijk gecoördineerd en het plan wordt in veertig gemeenten ingevoerd. Het Rijk heeft daarom ook eens stimulerend rol in de ontwikkeling van elektrische voertuigen. Als specifieke sectoren er niet in slagen om binnen de gegeven tijd, vier jaar, de overstap te maken, is er een mogelijkheid om ontheffingen toe te passen. De wethouder gaat ervan uit dat dit landelijk wordt afgestemd. Het beleid is er om elektrisch rijden te stimuleren en ook dit wordt ook landelijk niveau gemonitord en bijgestuurd. Het draagvlak onder de ondernemers om te investeren in zero emissie is groot. Tevens gaat het ook om leefbaarheid in de binnenstad, het bundelen van vervoersstromen en het creëren van hubs. De markt moet steeds meer de samenwerking gaan zoeken met vervoersbedrijven en andere partijen. Dit willen ze ook, en de

gemeente zal dit faciliteren. Daarbij is het een goed idee om het laaghangend fruit in de buitenwijken mee te nemen. Logische locaties voor de hubs zijn aan de rand van de stad, via het water en op bedrijventerreinen. Zo hebben de mensen er het minst last van.

Emissie ontduiken is in potentie mogelijk. Dat zou betekenen dat een ondernemer zou overstappen op een minder wenselijk vervoersmiddel voor de ondernemer zelf. Als er hulpregelingen zijn vanuit het Rijk om de overstap te maken, is het de vraag waarom een ondernemer de regeling zou ontduiken. Dit zal gemonitord worden.

Verder heeft het verkeer dat op de Singel rijdt voor een groot deel de bestemming centrum. Door de zero-emissieregeling in te stellen voor het centrum, neem je het verkeer op de Singel mee. Je krijgt dus een waterbedeffect van schone lucht. Daarnaast wil de gemeente de Singel bereikbaar houden voor het overige kleine deel verkeer dat niet naar de binnenstad gaat. Daarom is de Singel niet meegenomen in de zone.

Over de bedragen, die in de kaderbrief worden genoemd weet het college nog niet zeker hoe hoog de bedragen voor de middelen zullen zijn. De raad beslist dus nu over het plan en een zekere exploitatie. De hoogte van de bedragen hebben de nodige uitwerking nodig en zullen worden vastgesteld in de kaderbrief 2024. Het alternatief is om nu een bedrag vast te stellen dat ingaat per begroting van 2025. Als dit dan hoger of lager uitvalt, moet dit in de kaderbrief van 2024 bijgesteld worden.

Wat betreft de vraag waarom er € 560.000 uit het Meerjarige investeringsplan uit de post milieuzone komt, is het antwoord dat deze bedoeld is om de luchtkwaliteit te verbeteren. Dat doet de zero emissieregeling, dus zo is te verdedigen dat je dit uit dit budget haalt. Het is een bedrag dat geraamd wordt voor de investering wat besloten wordt met dit voorstel. Het gaat dan niet om de invoering van de milieuzone, maar om de zero emissiezone stadslogistiek.

Tevens is landelijk is afgesproken dat voor die zones camera's nodig zijn om te handhaven. De raad beslist dus nu niet om de camera's te gebruiken voor de milieuzone. Echter, technisch gezien zijn de camera's later wel te gebruiken voor de milieuzone. Dat is een feit. Dus als later besloten wordt dat er een milieuzone komt, hoeven er wellicht geen kosten gemaakt te worden voor camera's, want die staan er al. Als de zone op een andere locatie komt, zouden er wel nieuwe camera's aangeschaft moeten worden. Dit is theorie en dit beslist de raad met dit voorstel niet.

Aanvullend de vraag van de SP over de € 900.000 tot € 1,2 miljoen van Zuid-Limburg Bereikbaar, is het bekend dat Zuid-Limburg Bereikbaar gefinancierd wordt door het Rijk, de Provincie en de gemeente. Er wordt gekeken of Zuid-Limburg Bereikbaar ingezet kan worden in andere gemeenten, waardoor een verdere kostenspreiding kan plaatsvinden. De gemeente heeft dit netwerk al en daar mag de gemeente heel blij mee zijn.

Terugkomend op de ondernemers in de ambulante handel is het te verwachten dat zij niet alleen tegen problemen aan gaan lopen in Maastricht, maar ook in de andere gemeenten die bezig zijn met de zero emissieregeling. In dit opzicht is het gerechtvaardigd om te denken dat er van rijkswege een tegemoetkoming komt.

Vanuit de werkgroep is besloten om deze zone, en geen andere, tot emissievrije zone te verkiezen. Het benoemen van een andere zone betekent ook een andere verhouding in de kosten. De hoop is dat er een waterbedeffect optreedt voor andere gebieden zonder dat er extra kosten zijn.

Het aanwijzen van één bedrijf als servicebedrijf is problematisch, omdat dat ook maar één van de ondernemers is. Vanuit het college maakt het niet uit hoe de zero emissie stadslogistiek wordt opgepakt door de ondernemers, als het maar gedaan wordt en iedereen er beter van wordt.

Voor kleine voertuigen komt de komende jaren genoeg aanbod op de markt en voor de grote uitgaven zal het Rijk hierin tegemoetkomen. Ook zal de gemeente de beschikbaarheid en betaalbaarheid van voertuigen monitoren. Het college verwacht hierin ook innovaties.

De wethouder dankt de heer Krommenhoek voor de tip van *de last mile*, dit kan een mogelijkheid zijn.

Tweede termijn

De voorzitter dankt de wethouder en geeft de fracties nogmaals het woord. De voorzitter verzoekt de woordvoerders uit te spreken of het stuk rijp is voor besluitvorming voor de raadsvergadering van 30 maart of een hamerstuk.

CDA (Janssen) stelt dat de wethouder aangaf dat een aantal zaken op landelijk niveau geregeld zijn en neemt aan dat wanneer er zaken bijgesteld moeten worden, dit mogelijk is. Als dit zo is, dan is het stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

SPM (Willems) vindt het stuk een hamerstuk en rijp voor besluitvorming.

GroenLinks (Van der Gugten) vindt het stuk een hamerstuk.

D66 (Barendse) vindt het stuk een hamerstuk en rijp voor besluitvorming.

PvdA (Van Ham) dankt de wethouder voor het beantwoorden van de vragen. Het antwoord op de vraag om strenger te zijn op de eisen van voertuigen is niet gehoord. Mevrouw Van Ham gaat ervan uit dat hier ook een goed antwoord op komt en geeft aan dat het stuk een hamerstuk is.

VVD (Verkoijen) vindt het stuk nog geen hamerstuk, maar wel rijp voor besluitvorming.

SP (Schut) wil de betrokkenheid van de raad bevestigd zien tussen nu en de uitvoering van het plan. Ook wil de SP bevestigd zien dat de bedragen die van Zuid-Limburg Bereikbaar gevraagd worden niet zullen leiden tot extra kosten voor de gemeente Maastricht. Het stuk is rijp voor besluitvorming op 30 maart.

Partij Veilig Maastricht (Garnier) wil benadrukken dat de partij niet tegen het terugdringen van emissie is, maar dat dit meer tijd nodig heeft om uit te voeren. Het stuk is rijp voor besluitvorming, maar geen hamerstuk.

PVV (Geurts) blijft tegen het plan. Het stuk is rijp voor besluitvorming, maar geen hamerstuk.

SAB (Martin) vindt het stuk rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

50PLUS (Bronckers) herhaalt het antwoord van de wethouder dat de raad met dit stuk niet besluit over de invoering van een milieuzone. Dit betekent ook dat de raad nu niet beslist dat er geen milieuzone komt. Het stuk is rijp voor besluitvorming, maar nog geen hamerstuk.

Groep Gunther (Gunther) vindt het stuk rijp voor besluitvorming, maar nog geen hamerstuk.

Groep Alexander Lurvink (Krommenhoek) vraagt zich naar aanleiding van de antwoorden af of het wel eens is nagerekend om een combinatie te maken van de zero emissiezone en de milieuzone, omdat beide van dezelfde camera's gebruikmaken. Het stuk is rijp voor besluitvorming en een hamerstuk.

Wethouder Krabbendam stelt op de vraag van het CDA dat het meegenomen wordt in de nieuwsbrieven van Zuid-Limburg Bereikbaar. De raad wordt zo goed mogelijk geïnformeerd, ook via raadsinformatiebrieven. Wat betreft de vraag van de PvdA over het strenger selecteren op vervoersmiddelen, meldt de wethouder dat de gemeente bezig is met duurzaam inkopen, maar dat het niet zeker is of dit ook op voertuigen van toepassing is. Dit vraagt wel nadere uitwerking. De wethouder bevestigt de vraag van mevrouw Schut, dat er geen extra kosten voor de gemeente zijn als het financieel pakket niet toereikend is. De wethouder stelt dat niet is nagerekend wat de kosten zijn als de emissievrije zone en de milieuzone samengenomen worden. Wat vaststaat is dat beide ingevoerd zouden kunnen worden, maar dat de emissievrije zone ook ingevoerd kan worden zonder de milieuzone. Dus de raad besluit met dit plan alleen over de Zero Emissie Stadslogistiek, niet over de milieuzone. Om hier stappen in te zetten, is de raad aan zet.

De voorzitter deelt mede dat de behandeling van het plan gepland staat op 30 maart. Het is voor alle partijen rijp voor besluitvorming. Het is geen hamerstuk. De voorzitter dankt de aanwezigen en sluit de vergadering.